

VIA Praha - 004/p9, 16.1.1989

1. 15.ledna kolem 13,30 uzavřely policejní síly za pomoci příslušníků LM hermeticky celé Václavské náměstí. Desítky příslušníků VB a LM hlídkovaly i na Staroměstském náměstí a u budovy FFUK. Ve všech prostorách kolem Václavského náměstí se v této době začalo shromažďovat postupně několik tisíc lidí, kteří se chtěli zúčastnit vzpomínky na Jana Palacha. Ještě před uzavřením Václavského náměstí se zde shromáždilo asi tisíc lidí, kteří zde kolem třičtvrti na dvě položili květiny a zpívali hymnu. Policejní síly je rozptýlily a začaly vyklizovat přilehlé ulice. Skupina pětadvaceti nezávislých aktivistů, která chtěla položením květin u pomníku sv.Václava uctít památku Jana Palacha, byla zadržena už v Mánesově ulici na Vinohradech. Václavu Havlovi, Vlastě Chramostové a Libuši Šilhanové se podařilo položit kytici květin v blízkosti budovy Federálního shromáždění. Několik set přítomných začalo zpívat hymnu, ale byli okamžitě vytlačeni policejními kordóny na Vinohradskou třídu. K podobným krátkým aktům došlo i na jiných místech v blízkosti Václavského náměstí. I zde proti zpívajícím lidem nastoupily s obuškami a psy zvláštní oddíly VB. Policie si v mnoha případech počínala velmi brutálně. Na řadě míst v centru města postupně nasadila slzný plyn, vodní děla a obrněné transportéry, kterými najížděla do davu. Došlo k zatím bližší neurčenému počtu zranění. Mnoho desítek lidí bylo zadrženo. Postupně byly policií vyloučeny z provozu tři stanice metra v centru města / Muzeum, Můstek, Staroměstská / a zablokovány některé mosty přes Vltavu. Konflikt trval několik hodin a probíhal postupně na řadě míst v centru Prahy. Kolem 15,30 došlo k rozsáhlému zásahu policie proti davu, který se shromáždil u FFUK. V 16,00 policie za pomoci vodních děl vytlačila dav asi 600-700 lidí z Žitné ulice na Karlově náměstí. Ještě kolem 17té hodiny bylo proti množství lidí, shromážděných na Karlově náměstí, použito velké množství slzného plynu, vodní děla a obrněné transportéry. Na všech místech docházelo k zadržování dalších osob. Podle očitých svědků byl dvůr OO VB ve Školské ulici v Praze 1 zaplněn zadržеныmi osobami. Podle první zprávy ČTK bylo zadrženo 91 osob, což považujeme za spodní hranici odhadu. ČTK potvrdila i využití jednotek LM. Bylo to v tomto rozsahu poprvé od srpna 1969, kdy pomáhaly potlačovat demonstrace k prvnímu výročí sovětské vojenské intervence.

Prat. me Nr. 2

65

DRUHÁ STRANA VIA PRAHA 004/89, 16.1.1989

2. Dne 13.1.1989 se setkali američtí senátoři Mark Hatfield a James Mc Clure s mluvčím Ch77 Sašou Vondrou a signatáři Ch77 Jiřím Dienstbierem, Václavem Malým a Martinem Paloušem. Rozhovoru, který trval půl druhé hodiny, se zúčastnilmi americký velvyslanec v Praze Julian M. Niemczyk. Probírána problematika lidských práv a z čs.strany objasněny důvody uvěznění Ivana Jirouse, Petra Cibulky, Evy Vidlařové a členů NMS Tomáše Dvořáka a Hany Marvanové. Dále hovořeno o celkové společenské situaci v Československu, o postavení nezávislých skupin, o závěru vídeňské následné schůzky. Posuzována rovněž možnost udělit Československu doložku nejvyšších výhod na zkušební dobu jednoho roku.
3. Podle zprávy z Lipska ~~pro~~ uvěznila zde Stasi 12.-14.ledna deset aktivistů tří nezávislých skupin: Initiativgruppe Leben, Arbeitskreis Gerechtigkeit a Aktion Sühnezeichen. Ve vazbě jsou Uwe Schwabe, Udo Hartmann, Carola Bornschlegelová, Konstanze Wolfová, Gesine Oltmannsová, Frank Selentin, Rainer Müller, Jochen Leszig, Michael Arnold a André Botz - studenti, dělníci, zaměstnanci spod.ve věku 20-28 let. U všech provedeny domovní prohlídky. Uvěznění se všeobecně dává do souvislosti s manifestací před lipskou Starou radnicí a následným pochodem se svíčkami, který k 70.výročí zavraždění R.Luxemburgové a K.Liebknechta a na protest proti porušování základních lidských práv v NDR uspořádala -dosud anonymní- Iniciativa společenské obnovy NDR. Manifestace a pochod ~~pro~~ uskutečněny 15.1., účast několik tisíc lidí. Došlo k zadržení policí, další podrobnosti nejsou známy. Pol-ko-čs.solidarita vydala 15.1.ve Vratislavi a Praze prohlášení, jímž jednak informuje nezávislé skupiny východní Evropy o této represí a vyzývá je k solidaritě s uvězněnými Němci, jednak vyzývá vlády 34 zemí Evropy a Severní Ameriky, aby při podpisu dokumentu vídeňské následné schůzky působily na NDR jako signatáře dokumentu, aby vězně propustila. Represe v NDR je výsměchem podpisu vlády NDR pod tímto dokumentem, říká se v prohlášení PČSS. Prohlášení zasláno 16.1. zastupitelským úřadům států, účastnících se helsinského procesu, akreditovaným v Praze.
4. Vedení Lidové fronty Lotyšska poslalo 12.1. ~~poslalo~~ čs.nezávislým skupinám telegram nadepsaný Těm, jímž je drahá památka Jana Palacha. Připomíná ideály čs.jara 1968x, které jsou zdrojem "dnešní víry v přestavbu, veřejnou informovanost a demokratický socialismus". "Dnes opět skláníme hlavu před hrobem Jana Palacha", píše se v telegramu, "zatímco rok 1969 byl rokem rozčarování a beznaděje, je rok 1989 pro naše národy rokem naděje". V odpovědi na telegram zdůraznilo devět čs.nezávislých skupin /Ch77, VONS, PČSS, SPUSA, NMS, ČD, HOS, ČSHV a MKJL/, že "zápas za demokracii a právo lotyšského národa rozhodovat o svém vlastním osudu...je součástí společného boje za základní práva lidí a národů v této části Evropy". Čs.nezávislé skupiny pozvaly zástupce LF Lotyšska do Prahy.
5. Dne 19.1.mají být u obvodního soudu v Praze 1, Ovocný trh 14, dvě hlavní líčení. V trestní věci proti Luboši Rychvalskému, 24-letému hlídači, má začít v 9 hodin v místnosti č.222; v trestní věci proti Vladimíru Šechovcovi, 21-letému studentovi, má začít v 9,15 hod.v místnosti č.101. Oba jsou stíháni za účast na manifestacích, Luboš Rychvalskému hrozí pro tr,čin útoku na veřejného činitele, jehož se měl dopustit 28.října, až rok odnětí svobody, V.Šechovcovovi za x údajné zhotovení 15 plakátů k manifestaci 21.srpna až 3 roky odnětí svobody, neboť je stíhán pro přípravu k pobuřování. U V.Šechovcova došlo před amnestií k rozšíření tr.stíhání, jinak ~~byl~~ by byl amnestován. Týž den 19.1.mají být seznámeni s výsledky vyšetřování uvěznění členové NMS Hana Marvanová a Tomáš Dvořák a jejich obhájci. Stíhání jsou pro přípravu manifestací 21.srpna a 28.října a fakt seznámení s výsledky vyšetřování nasvědčuje tomu, že mocenské orgány chystají s nimi soudní proces. Hrozí jim až 3 roky odnětí svobody.